

BARWNIKI I PIGMENTY	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-86
	Rozjaśniacze optyczne	6045-07
	Oznaczanie trwałości	Zamiast BN-69/6045-07
	na światło dzienne	Grupa katalogowa 1029

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest oznaczanie trwałości rozjaśniaczy optycznych na działanie światła dziennego.

1.2. Zakres stosowania metody. Metodę podaną w normie stosuje się do oznaczania trwałości wszystkich rozjaśniaczy optycznych, stosowanych do rozjaśniania wszystkich rodzajów włókien.

1.3. Określenia — wg BN-85/6045-23.

2. OZNACZANIE

2.1. Zasada metody. Próbkę tkaniny testowej, rozjaśnionej optycznie badanym rozjaśniaczem użytym w ilości odpowiadającej jego dawce maksymalnej, naświetla się światłem dziennym w ściśle określony sposób. Jednocześnie z próbką w tych samych warunkach naświetla się wzorce skali niebieskiej. Trwałość rozjaśniacza ocenia się przez ustalenie numeru wzorca, który uległ zmianie odpowiadającej kontrastowi czwartego stopnia szarej skali w tym czasie, w którym na naświetlanej próbce wystąpił pierwszy, wyraźnie uchwytany, ubytek bieli.

2.2. Przyrządy i materiały

2.2.1. Gablota do naświetlań. Gablota, w której umieszcza się próbki do naświetlania, powinna być sporządzona i ustawiona w sposób podany w PN-63/P-04909 p. 2.1.

2.2.2. Materiał na przesłony. Do sporządzania przesłon używanych w czasie naświetlania należy stosować cienkie blachy aluminiowe lub tektury pokryte folią aluminiową.

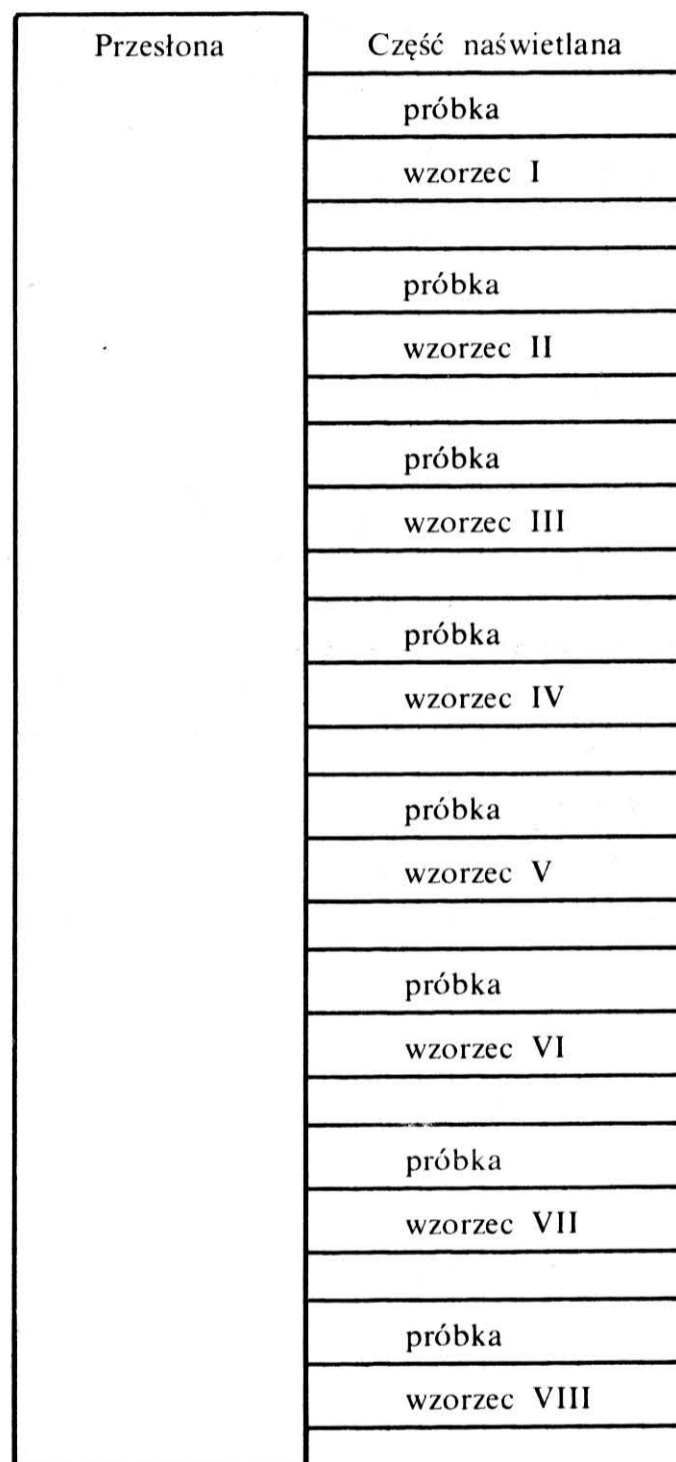
2.2.3. Skala niebieska — wg PN-63/P-04909.

2.2.4. Skala szara do oceny zmiany barwy — PN-63/P-04906.

2.3. Wykonanie oznaczania

2.3.1. Przygotowanie próbek rozjaśnionych. Z tkaniny testowej wg BN-77/6045-08 p. 2.2, rozjaśnionej optycznie wg BN-77/6045-08 p. 2.4.2.7 lub wg BN-73/6045-29 p. 2.4.2.7 badanym rozjaśniaczem i oznakowanej numerem 5, wyciąć 5 lub 8 próbek o wymiarach 4 × 6 cm (zależnie od wskazań normy przedmiotowej dla danego rozjaśniacza).

Próbki te wraz z wzorcami skali niebieskiej umocować w gablotce w sposób wskazany na rysunku i przykryć połowę każdej próbki i wzorca nieprzezroczystą przesłoną.

2.3.2. Przeprowadzenie oznaczania. Próbki rozjaśnione, przygotowane wg 2.3.1, naświetlać wraz z wzorcami w warunkach podanych w PN-63/P-04909. Śledzić zmiany zachodzące na wzorcach, odsłaniając od czasu do czasu przesłonę i porównując część naświetlaną wzorca z jego częścią nienaświetlaną. Porównanie to przeprowadzać po dwugodzinnej klimatyzacji w ciemności w temperaturze pokojowej. Gdy wzorzec nr 1

Zgłoszona przez Instytut Przemysłu Organicznego
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Chemii Przemysłowej dnia 25 sierpnia 1986 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1987 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 1/1987, poz. 4)

ulegnie zmianie odpowiadającej kontrastowi 4 stopnia szarej skali, usunąć próbkę nr 1 i wzorec nr 1. Pozostałe próbki naświetlać dalej i po pojawieniu się na każdym następnym wzorcu kontrastu równego kontrastowi 4 stopnia szarej skali usuwać z gablotki kolejną próbkę wraz ze zmienionym wzorcem.

Próbki i wzorce wyjęte z gablotki przechowywać w ciemności w temperaturze pokojowej do czasu wykonania oceny.

Ocenę wykonać w warunkach podanych w BN-77/6045-08 p. 2.6.1.

2.4. Ocena trwałości na światło. Rozjaśnione próbki, zmienione podczas naświetlania, umocować w kolejności od 1 do 5 (lub od 1 do 8) na białym kartonie. Porównując części naświetlone z nienaświetlonymi poszczególnych próbek, wybrać tę, która wykazuje pierwszy uchwytany ubytek bieli.

Stopień trwałości na światło dzienne badanego rozjaśniacza określić numerem wzorca skali niebieskiej, który w takim samym czasie jak wybrana próbka wykazał kontrast równy kontrastowi czwartego stopnia szarej skali.

Liczbowe stopnie trwałości na światło mają następujące określenia słowne:

- 1 — trwałość słaba,
- 2 — trwałość mierna,
- 3 — trwałość dostateczna,
- 4 — trwałość dość dobra,
- 5 — trwałość dobra,
- 6 — trwałość bardzo dobra,
- 7 — trwałość znakomita,
- 8 — trwałość wybitna.

2.5. Podawanie wyników. Podać liczbową wartość stopnia trwałości na światło wg 2.4.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Przemysłu Organicznego, Warszawa.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-69/6045-07. Uaktualniono nazewnictwo.

3. Normy związane

PN-63/P-04906 Metody badań wyrobów włókienniczych. Wyznaczenie odporności wybarwień. Szara skala do oceny zmiany barwy

PN-63/P-04909 Metody badań wyrobów włókienniczych. Wyznaczenie odporności wybarwień na światło dzienne.

BN-77/6045-08 Rozjaśniacze optyczne dla włókiennictwa. Oznaczenie trwałości rozjaśniaczy. Zasady ogólne

BN-85/6045-23 Rozjaśniacze optyczne. Nazwy i określenia

BN-73/6045-29 Rozjaśniacze optyczne do środków piorących. Oznaczenie trwałości rozjaśniaczy. Zasady ogólne

4. Autor projektu normy — mgr inż. Ewa Higersberger — Instytut Przemysłu Organicznego, Warszawa.